

นวัตกรรม อุปกรณ์ผู้ช่วยการรับประทานยา

ประเภทนวัตกรรม นวัตกรรมที่มุ่งเน้นการสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย
ผู้รับผิดชอบนวัตกรรม นางสมจันทร์ บัวเขียว ตำแหน่ง พยาบาลเวชปฏิบัติ
หน่วยงาน ศูนย์แพทย์ชุมชนห้วยเหนือ

ความเป็นมาและแรงบันดาลใจ

เนื่องด้วย หน่วยบริการศูนย์แพทย์ชุมชนห้วยเหนือ เป็นหน่วยบริการที่ต้องให้บริการกับผู้ป่วยและผู้รับบริการในเขตพื้นที่ตำบลห้วยเหนือซึ่งมีพื้นที่ขนาดใหญ่ รูปแบบการบริการมุ่งเน้นการบริการเชิงรุก เน้นการเข้าถึงบริการ และการดูแลผู้ป่วยที่มีอยู่ในชุมชน การเยี่ยมผู้ป่วยที่มีปัญหาโรคเรื้อรัง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมงานเยี่ยมบ้าน การแก้ไขปัญหาโดยการสืบค้นถึง Root Cause ของปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรให้ความสนใจอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานชุมชน คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยที่มีสะสม เรื้อรังมานาน อาจจะเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเราและสามารถแก้ไขได้ โดยการให้ความสนใจและใส่ใจในปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง และจริงใจ ผู้ปฏิบัติมีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ

สำหรับกรณีจุดเริ่มต้นในการคิดประดิษฐ์ ทำอุปกรณ์ผู้ช่วยการรับประทานยา เกิดจากการเยี่ยมบ้านและการศึกษา Case แบบ Holistic Care กรณีผู้ป่วย COPD ที่มีปัญหาจากอาการหายใจเหนื่อยหอบ มารับบริการที่โรงพยาบาลชุมชน และศูนย์แพทย์ชุมชนห้วยเหนือ เป็นประจำคิดโดยเฉลี่ย ๒-๓ ครั้ง / สัปดาห์ บางวันมารับบริการพ่นยาถึง วันละ ๓ ครั้ง ดิฉันจึงมีความตั้งใจที่จะเลือกศึกษาเป็นกรณี Case Holistic Care ซึ่งจากการเยี่ยมบ้านได้ค้นพบปัญหาของผู้ป่วย คือ ผู้ป่วยมีการรับประทานยาไม่ถูกต้อง และทำให้ไม่ได้รับยาตามเวลา และยังพบยาจำนวนมากเหลืออยู่ที่บ้านผู้ป่วย ซึ่งผู้ป่วยรายนี้มีสายตา การมองเห็นไม่ปกติ คือ ไม่สามารถอ่านสลากข้างซองยาได้ และผู้ป่วยรายนี้มีข้อจำกัดของญาติในการดูแล คือ ญาติที่เป็นบุตรชายที่เป็นผู้ดูแล อ่านหนังสือไม่ได้ มีการพัฒนาการทางสมองช้า จึงได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาประมวล เพื่อหาแนวทางแก้ไข และเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับตัวผู้ป่วยเอง เพราะจากการวิเคราะห์ปัญหาโดยรวมจะพบว่า ผู้ป่วยเป็นผู้มีศักยภาพมากที่สุดในการรอบครว จึงได้คิดประดิษฐ์ **อุปกรณ์ผู้ช่วยการรับประทานยา** ให้สำหรับผู้ป่วยรายนี้ ขึ้น

วัตถุประสงค์และแรงบันดาลใจในการจัดทำ อุปกรณ์ผู้ช่วยการรับประทานยา คือ

๑. เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์การแก้ไขปัญหาและเพิ่มศักยภาพ การรับประทานยาของผู้ป่วย Case COPD
๒. เพื่อลดจำนวนครั้งการรับบริการของผู้ป่วย ซึ่งมีผลในการลดต้นทุนการรับบริการ
๓. เพื่อให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีการดำรงชีวิตอยู่ได้ตามศักยภาพ
๔. เพื่อเป็นแนวทางให้ ญาติและผู้ดูแลในครอบครัวได้มีส่วนร่วม ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วย
๕. เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์เครื่องมือในการประเมินผล การรับประทานยาของผู้ป่วย

๖. มีความตั้งใจจริงอยากแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย ซึ่งสิ่งที่เราเห็นอยู่เป็นประจำจนมองว่าเป็นภาพที่ชินตาสำหรับผู้ป่วยรายนี้ คือ การเดินทางมารับบริการบ่อย ๆ ถ้ามองย้อนถึงพฤติกรรมทั่วไปของผู้ป่วยแล้ว ถ้าหากผู้ป่วยสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปกติทั่วไปเขาคงไม่เดินทางมาหาเราบ่อย ๆ จากการมองปัญหาในจุดตรงนี้ “ พฤติกรรมที่ผู้ป่วยเป็นนั้นรบกวนการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้ป่วยมาก ”

หลักเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการจัดทำ อุปกรณ์ผู้ช่วยการรับประทานยา

๑. อุปกรณ์ที่จัดทำขึ้นเป็นการจัดทำเฉพาะ Case เพื่อตอบสนองและแก้ไขปัญหาผู้ป่วยที่ค้นพบ
๒. อุปกรณ์นี้ต้องมีความเหมาะสมกับบุคคล และ ประเมินจากการใช้ตามศักยภาพของผู้ป่วย
๓. อุปกรณ์นี้สามารถประดิษฐ์ ได้จากวัสดุสำนักงาน ที่มีใช้ในสำนักงาน และประหยัดงบประมาณ
๔. อุปกรณ์นี้มีรูปแบบเน้นการใช้งานและสื่อสารกับผู้ป่วยได้ถูกต้อง
๕. อุปกรณ์นี้สามารถปรับเปลี่ยนและปรับปรุง หรือโยกย้ายและเปลี่ยนสถานที่ได้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์ ผู้ช่วยการรับประทานยา ประกอบด้วย

๑. ฟิวเจอร์บอร์ด
๒. กรรไกร
๓. มีดคัตเตอร์
๔. ไม้บรรทัด
๕. กระดาษสติ๊กเกอร์
๖. ปากกา ดินสอ สีเมจิก
๗. กระดาษกาว ๒ หน้า แบบบางและแบบหนา
๘. สติ๊กเกอร์ สีสำหรับเดินเส้นทำตาราง
๙. กระดาษขนาด A ๔ ใช้ Print ข้อความเลือกสีตามต้องการ
๑๐. สติ๊กเกอร์ใส ใช้ปิดเคลือบบริเวณที่ต้องการให้ติดแน่น

ขั้นตอนและวิธีทำ

๑. นำฟิวเจอร์บอร์ดมาจัดทำเป็นตาราง โดยใช้ดินสอดำในการวาดโครงร่างก่อนและจัดจำนวนช่องให้ครบ ๓๑ วัน คือ ให้มีจำนวนวันทั้งหมดเท่ากับ ๑ เดือน
๒. ใช้สติ๊กเกอร์สีเดินเส้นตามตารางที่เขียนไว้
๓. พิมพ์ วันที่ ๑ – ๓๑ ให้ครบเดือน และพิมพ์เวลารับประทานยา คือ เช้า เที่ยง เย็น และก่อนนอน
๔. นำกระดาษสีที่ต้องการ Print รายละเอียดที่พิมพ์ไว้
๕. นำเอกสารที่ Print แล้วมาตัดและติดตามตาราง ที่จัดเตรียมไว้ในฟิวเจอร์บอร์ด
๖. นำสติ๊กเกอร์ใสติดบริเวณ วันที่ วิธีรับประทานยา เพื่อป้องกันกระดาษหลุดหรือเพื่อกันเปื้อน
๗. นำกระดาษกาว ๒ หน้าแบบหนา ติดฟิวเจอร์บอร์ดที่ทำแล้วเรียบร้อยตรงบริเวณที่เหมาะสมและให้ผู้ป่วยสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

- ๘. จัดยาตามแผนการรักษา และนำยามาบรรจุของยาตามเวลาที่รับประทานในแต่ละเวลา
- ๙. นำซองยามาติดกาว ๒ หน้าแบบบาง แล้วจึงนำซองยาไปติดตามช่องเวลาที่รับประทาน
- ๑๐. ผู้ป่วยสามารถหยิบยาตามช่องวันที่ รับประทานได้เอง และมีขนาดจำนวนตามแผนการรักษาได้อย่างถูกต้อง

อุปกรณ์การประดิษฐ์ ผู้ช่วยการรับประทานยา

			ยาหลังอาหาร	
31	30	31	วันที่	วันที่
17	22	27	เช้า	เช้า
18	23	28	กลางวัน	กลางวัน
19	24	29	เย็น	เย็น
			ก่อนนอน	ก่อนนอน
			ยาก่อนอาหาร	

รูปแบบของผู้ช่วยการรับประทานยา ที่จัดทำเรียบร้อยแล้ว

จัดเตรียมที่บ้านผู้ป่วยและจัดยาตามแผนการรักษา

เริ่มต้นทดลองและสาธิตการใช้ อุปกรณ์ผู้ช่วยการรับประทานยา

ติดตามประเมินผลและให้กำลังใจผู้ป่วย

ติดตามเยี่ยมบ้านและประเมินผลเป็นระยะ

จุดเริ่มต้นการคิดประดิษฐ์ อุปกรณ์ผู้ช่วยการรับประทานยา

ภาพที่เห็นจนจินตนาการผู้ป่วยมาพบยาที่สูญหาย

ยาที่เก็บมาจากบ้านผู้ป่วย

การเริ่มต้นครั้งแรกเพื่อการปรับเปลี่ยนและพัฒนา

สีหน้าและแววตาอันเหนื่อยอ่อนของผู้ป่วย

